

TỜ CHỈ DẪN ¹

VỀ QUYỀN LỢI CỦA NHỮNG NGƯỜI BỊ GÂY THƯƠNG TÍCH VÀ THIỆT HẠI TRONG CÁC VỤ TỐ TỤNG HÌNH SỰ

I. Những quyền lợi dành cho tất cả những người bị thương tích / thiệt hại do một hành động phạm pháp gây ra

1. Tôi có thể được giúp đỡ trong thời gian xét xử không ?

Ông/Bà có thể nhận sự giúp đỡ và hỗ trợ của một tổ chức giúp đỡ nạn nhân. Ông/Bà có thể hỏi địa chỉ của những tổ chức đó ở tại các văn phòng thu nhận đơn từ ở các Tòa án hoặc ở các cơ quan Công an hay các cơ quan tương tự.

Ông/Bà cũng có thể ủy nhiệm một luật sư² đại diện cho Ông/Bà trong vụ việc xét xử. Luật sư của Ông/Bà có quyền, ví dụ, xem hồ sơ xét xử, có mặt trong buổi hỏi cung Ông/Bà và hỗ trợ Ông/Bà trong lúc đó. Trên nguyên tắc thì Ông/Bà phải tự trả chi phí cho luật sư. Tuy nhiên cũng có trường hợp ngoại lệ là một luật sư có thể được đề cử để giúp Ông/Bà miễn phí trong suốt thời gian hỏi cung Ông/Bà, ví dụ trong những trường hợp trọng tội.

Ông/Bà có thể mang theo vào buổi hỏi cung một người mà Ông/Bà tin cậy. Người này trên nguyên tắc được phép có mặt trong buổi hỏi cung.

2. Nhân thân của tôi có thể được giữ kín trong thời gian xét xử không ?

Trên nguyên tắc Ông/Bà phải khai báo nhân thân của mình trong buổi hỏi cung (đặc biệt là tên họ, tình trạng gia đình và địa chỉ). Tuy nhiên trong trường hợp đặc biệt nguy hiểm thì có thể giữ kín một phần hay toàn bộ nhân thân. Các dữ kiện về nhân thân của Ông/Bà sẽ được bảo mật.

3. Tôi có thể biết được thông tin về tiến trình của vụ xét xử không ?

Ông/Bà có thể làm đơn gửi đến Viện Công tố hay Tòa án để xin thông tin về tiến trình của vụ việc xét xử. Đặc biệt Ông/Bà có thể làm đơn xin biết liệu phạm nhân có bị cấm không được liên hệ với Ông/Bà hay không.

Ngoài ra Ông/Bà có thể làm đơn xin thông tin về việc bị cáo hay phạm nhân đã bị giam giữ hay còn bị giam giữ, hoặc phạm nhân được hưởng chế độ nói lòng việc giam giữ hay được nghỉ phép. Trong đơn Ông/Bà phải trình bày lý do hợp lý.

¹ Merkblatt Verletzte und Geschädigte in Strafverfahren - Vietnamesisch

² Nếu trong Bản Chỉ Dẫn này được dùng từ Ông hay Anh thì từ này cũng được hiểu là dành cho cả hai phái tính.

Ngoài ra Ông/Bà có thể làm đơn xin cung cấp thông tin và các bản sao của hồ sơ xét xử. Trong đơn này Ông/Bà cũng phải trình bày lý do hợp lý. Tuy nhiên chỉ có luật sư của Ông/Bà mới được xem toàn bộ hồ sơ xét xử.

Khi gửi đơn, yêu cầu Ông/Bà, nếu được, luôn luôn ghi rõ họ tên của bị cáo và số hồ sơ của Viện Công tố hoặc Tòa Án hay số hồ sơ của cơ quan điều tra.

4. Tôi có thể làm đơn xin bồi thường thiệt hại trong một vụ xét xử hình sự không ?

Là người bị gây thương tích hoặc là người thừa kế của nạn nhân trong một vụ xét xử hình sự Ông/Bà có thể làm đơn đòi bị cáo bồi thường (ví dụ đòi bồi thường thiệt hại vật chất hoặc bồi thường thiệt hại tinh thần), nếu bị cáo vào thời điểm phạm tội ít nhất là 18 tuổi.

Ông/Bà có thể gửi đơn bằng văn bản đến Tòa Án hoặc khai điều này tại Tòa Án hay bày tỏ ý muốn làm đơn đòi bị cáo bồi thường trong phiên tòa xử. Trong đơn Ông/Bà phải trình bày ý muốn đòi hỏi bị cáo bồi thường cái gì và lý do tại sao. Ngoài ra các chứng cứ cần thiết cũng phải được nêu rõ và kèm theo trong đơn.

II. Những quyền lợi có thêm trong những trường hợp nhất định

1. Đó là những trường hợp nào ?

Ông/Bà còn có thêm những quyền lợi khác nếu Ông/Bà bị gây thương tích bởi một trong những tội phạm sau đây:

- tội phạm tình dục (ví dụ: hiếp dâm, lạm dụng tình dục),
- tội phạm gây nguy hiểm đến tính mạng hay làm tổn hại đến cơ thể (ví dụ: mưu sát, cố ý gây thương tích),
- tội phạm vi phạm đến quyền tự do cá nhân (ví dụ: tội phạm buôn người, những hình thức nghiêm trọng của việc cướp quyền tự do),
- vi phạm chống lại Lệnh Tòa án theo Luật Chống Bạo lực trong gia đình hoặc trong quan hệ tình cảm,
- tội phạm theo đuổi quấy rối tình cảm

Ông/Bà cũng có được những quyền lợi này nếu Ông/Bà bị gây thương tích bởi một tội phạm khác và vụ việc đưa đến những hậu quả phức tạp mà Ông/Bà phải gánh chịu.

Các quyền lợi này Ông/Bà cũng được hưởng nếu một thân nhân của Ông/Bà (cha mẹ, con cái, anh chị em, vợ hoặc chồng hoặc người bạn đời) bị giết.

2. Như vậy thì tôi có được thêm quyền lợi nào ?

- Nếu Ông/Bà muốn có thông tin hoặc bản sao từ hồ sơ xét xử thì Ông/Bà không cần phải nêu lý do.
- Nếu Ông/Bà muốn biết thông tin về việc bị cáo hoặc phạm nhân đã bị giam hay còn bị giam thì Ông/Bà trên nguyên tắc không cần phải trình bày lý do.
- Luật sư của Ông/Bà có quyền có mặt khi thẩm phán hỏi cung bị cáo hay nhân chứng trước khi ra phiên tòa xét xử.
- Ông/Bà có quyền làm đơn xin cấp bản cáo trạng.
- Nếu làm đơn xin, Ông/Bà sẽ được thông báo ngày giờ mở phiên tòa xét xử.
- Ông/Bà và Luật sư của Ông/Bà có quyền tham dự toàn bộ phiên tòa xét xử.
- Ông/Bà có thể làm đơn xin làm nguyên đơn phụ. Nếu là nguyên đơn phụ Ông/Bà có thêm những quyền sau đây:
 - Ông/Bà được cấp bản cáo trạng mà không cần phải làm đơn xin.
 - Ông/Bà và Luật sư của Ông/Bà được mời đến tham dự phiên tòa xét xử.
 - Ông/Bà được quyền đặt câu hỏi và quyền làm đơn đề nghị trong phiên tòa xét xử.
 - Trên nguyên tắc Ông/Bà được Tòa án hỏi đầy đủ và chi tiết như đối với Công tố và cũng được thông tin về những quyết định của Tòa án.

Trong những vụ xét xử hình sự đối với tội phạm dưới 18 tuổi thì đơn xin làm nguyên đơn phụ chỉ được chấp nhận trong những trường hợp trọng tội nhất định.

3. Trong những trường hợp này thì ai sẽ chịu chi phí cho tôi ?

Nếu bị cáo bị tuyên án thì anh ta trên nguyên tắc phải hoàn lại cho Ông/Bà tất cả những chi phí gây ra (ví dụ chi phí luật sư) nếu anh ta có khả năng tài chính. Nếu không thì Ông/Bà phải tự trả.

Trong những trường hợp nghiêm trọng nhất định, nếu Ông/Bà làm đơn xin thì Tòa án phải cử một luật sư giúp đỡ Ông/Bà mà không phải xét đến điều kiện kinh tế của Ông/Bà, và trên nguyên tắc Ông/Bà không phải trả chi phí cho luật sư đó.

Trong những trường hợp còn lại thì Ông/Bà có thể làm đơn xin tiền trợ cấp chi phí tòa án và xin cử một luật sư giúp đỡ tùy theo tình trạng kinh tế của Ông/Bà. Ông/Bà không phải trả chi phí luật sư, hoặc Nhà Nước ứng trước cho Ông/Bà và Ông/Bà trả góp lại cho Nhà Nước sau đó.

Ông/Bà được nhận tiền trợ cấp chi phí tòa án nếu Ông/Bà có thu nhập thấp và không thể tự bảo vệ quyền lợi của mình đầy đủ nếu không có sự giúp đỡ của luật sư, hoặc Ông/Bà không thể tham dự vào phiên tòa xét xử nếu không có luật sư giúp đỡ.

Điều quan trọng ở đây là Tòa Án có thể cử liền một luật sư do Ông/Bà chọn lựa để giúp đỡ cho Ông/Bà ngay sau khi tội phạm xảy ra, ngay cả khi mà đơn xin tiền trợ cấp chi phí tòa án chưa được chấp thuận.

III. Các thông tin khác và các trợ giúp khác

Nếu Ông/Bà còn thắc mắc, xin liên hệ với Cơ quan Tư vấn Pháp luật tại Tòa Án, với luật sư hoặc với một tổ chức giúp đỡ người bị hại.

Trong trường hợp cố ý gây thương tích cơ thể, thiệt hại về sức khỏe hoặc vi phạm tự do cá nhân hay có sự đe dọa đến các yếu tố này, hoặc phá rối trật tự an toàn cá nhân cũng như liên tục theo đuổi quấy rối tình cảm thì Ông/Bà có thể yêu cầu Tòa Án giúp đỡ bảo vệ quyền dân sự của mình theo Luật Chống Bạo lực trong gia đình hoặc trong quan hệ tình cảm. Nếu Ông/Bà không muốn ủy nhiệm cho luật sư thì có thể tự xin thêm thông tin ở các Cơ quan Tư vấn Pháp luật của Tòa Án nơi địa phương cư trú của Ông/Bà.

Theo Luật Bồi Thường cho Nạn Nhân của các tội phạm bạo lực thì những người bị hại về sức khỏe hay những người thừa kế của các nạn nhân đó có thể làm đơn xin các chế độ cấp dưỡng vì hậu quả của các thiệt hại về thể chất và tinh thần đó, ví dụ xin trợ cấp chi phí chữa trị tâm lý, chi phí người giúp việc nhà hay tiền hưu trí bồi thường cho nạn nhân. Để biết rõ thêm về các quyền lợi có thể có của mình xin Ông/Bà liên hệ với Sở Cấp Dưỡng và Xã Hội.